

Kartlegging av årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Publikasjonens tittel: Kartlegging av årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Utgitt: 10/2016

Bestillingsnummer: IS-2543

Utgitt av: Helsedirektoratet
Kontakt: Avdeling statistikk
Postadresse: Pb. 7000 St Olavs plass, 0130 Oslo
Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo

Tlf.: 810 20 050
Faks: 24 16 30 01
www.helsedirektoratet.no

Bidragstydere: Linda Haugan (redaktør), avd. statistikk
Kristine Hartvedt, avd. allmennlegetjenester

FORORD

Helsedirektoratet har sommeren 2016 gjennomført en nasjonal kartlegging av årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Gjennomføringen er gjort via fylkesmennene.

I denne rapporten redegjøres det for bakgrunn for kartleggingen, gjennomføringen og for de overordnede resultatene. Rapporten vil i hovedsak være deskriptiv. Det vil si at dataene presenteres, men de vil ikke analyseres. Til slutt i rapporten vil resultatene ses opp mot anbefalt normering av årsverk i skolehelsetjenesten.

Helsedirektoratet ønsker å takke fylkesmennene for det arbeidet de har gjort med å samle inn dataene fra kommunene, og takke kommunene for arbeidet de har lagt i å rapportere inn data.

INNHold

FORORD	2
INNHold	3
BAKGRUNN	5
1. INNLEDNING	6
1.1 Innledning	6
1.2 Helsestasjons- og skolehelsetjenesten	6
1.3 Gjennomføring av kartleggingen	7
2. RESULTATER	8
2.1 Innledning	8
2.2 Datagrunnlaget	8
2.3 Samlede årsverk helsestasjons- og skolehelsetjenesten	9
2.4 Årsverk barsel- og svangerskapsomsorgen	12
2.5 Årsverk helsestasjon 0-5 år	13
2.6 Årsverk skolehelsetjenesten - barneskole	14
2.7 Årsverk skolehelsetjenesten - ungdomsskole	15
2.8 Årsverk skolehelsetjenesten - videregående skole	16
2.9 Årsverk - helsestasjon for ungdom	17

3. ANBEFALT NORMERING I SKOLEHELSETJENESTEN	18
3.1 Innledning	18
3.2 Anbefalt normering skolehelsetjenesten	19
3.3 Dagens bemanning sett opp mot anbefalt normering i barneskolen	20
3.4 Dagens bemanning sett opp mot anbefalt normering i ungdomsskolen	22
3.5 Dagens bemanning sett opp mot anbefalt normering i videregående skole	24
3.6 Oppsummering	26

Vedlegg 1: Innrapporteringsskjema

BAKGRUNN

Regjeringen har satt som mål å styrke helsetjenestene til barn og unge, herunder utvikling av helsestasjons- og skolehelsetjenesten. I perioden 2014-2016 er det satt av 667,7 millioner kroner i kommunenes frie inntekter for å styrke helsestasjons- og skolehelsetilbudet. I tillegg er det i 2016 bevilget et øremerket tilskudd på 100 millioner kroner til bedring av kvaliteten på tjenesten til kommuner som kan dokumentere at de har budsjettert 100 prosent av de tildelt frie midlene til formålet.

Det er viktig for sentrale myndigheter å monitorere hvordan den økte økonomiske satsingen brukes på å styrke tjenesten, blant annet ved å øke antall årsverk. En årlig innhenting av årsverksopplysninger vil kunne gi et bilde av satsningen og dekningsgraden på tjenestene. Dersom det på sikt blir en bindende minimumsnorm knyttet til årsverk for disse tjenestene vil årsverksopplysninger vise i hvilken grad kommunene oppfyller normkrav.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten inneholder flere deltjenester; barsel- og svangerskapsomsorg, helsestasjon 0-5 år, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom (HFU).

Årsverk som benyttes til helsestasjons- og skolehelsetjenesten innhentes i dag av Statistisk sentralbyrå (SSB). Dette gjøres i hovedsak via register. Ettersom helsestasjons- og skolehelsetjenesten er en næring, og har samme næringskode i enhetsregisteret, er det ikke mulig å splitte årsverkene på de ulike deltjenestene.

Helsedirektoratet har fått i oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) å fremskaffe en bedre oversikt over årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten splittet på deltjenestene.

Sommeren 2016 gjennomførte Helsedirektoratet i samarbeid med fylkesmennene, en kartlegging av årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, splittet på deltjenester og stillingstyper. Fylkesmennene innhentet opplysningene fra sine kommuner og oversendte dem samlet til direktoratet. Alle kommunene har innrapportert.

Det jobbes parallelt med å få en permanent årsverkskartlegging inn i KOSTRA, men da i et mindre detaljert omfang enn kartleggingen som ble gjennomført sommeren 2016. Kartleggingen som nå er gjennomført vil gi nyttig kunnskap om hvordan en fremtidig rapportering via KOSTRA bør bli.

1. INNLEDNING

Det har i lengre tid vært uttrykt et behov for å se på fordelingen av årsverk innenfor helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) i 2016 i oppdrag og; «i samarbeid med SSB, få bedre oversikt over årsverk i hhv. helsestasjons- og skolehelsetjenesten.»

1.1 Innledning

En oversikt over hvor mange av årsverkene som benyttes i henholdsvis helsestasjon og i skolehelsetjenesten har vært ønskelig i flere år, men er ikke mulig å få til ved bruk av registerdata. Helse- og omsorgsdepartementet har derfor vært nødt til å innhente data basert på rapportering fra kommunene.

Kartleggingen ble gjennomført sommeren 2016, og er gjort via fylkesmennene. De kommunale årsverkene i deltjenestene svangerskaps- og barselomsorg, helsestasjon, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom (HFU) er kartlagt. I skolehelsetjenesten er det skilt mellom årsverk i barneskolen, ungdomsskolen og videregående skole.

Erfaringene fra denne kartleggingen vil benyttes i det pågående arbeid med å inkorporere årsverksdata fra tjenestene inn i KOSTRA-rapporteringen.

1.2 Helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten kan deles inn i flere deltjenester:

- Svangerskapsomsorgen til gravide
- Barselomsorgen til mor og barn
- Helsestasjon 0-5 år
- Skolehelsetjenesten 5-20 år (kan splittes på barne-, ungdoms- og videregående skole)
- Helsestasjon for ungdom (HFU)

Det foreligger egne retningslinjer for deltjenestene. For barselomsorgen finnes det «Nasjonalfaglig retningslinje for barselomsorgen».¹ En ny nasjonal faglig retningslinje for helsestasjons- og skolehelsetjenesten, herunder helsestasjon for ungdom planlegges ferdigstilt i 2017.

1.3 Gjennomføring av kartleggingen

Helsedirektoratet hadde dialog med fylkesmennenes arbeidsutvalg ved fylkeslege Ann Sofie Syvertsen i forkant av kartleggingen. Formålet var å be om råd og innspill fra fylkesmennene i forkant, samt å be om at kartleggingen gikk via fylkesmennene.

Brev og skjema for innrapportering ble sendt til fylkesmennene 6. juni. Fristen for fylkesmennene til å sende en samlet innrapportering for sine kommuner til Helsedirektoratet var 27. juni. Oslo kommune ble bedt om å rapportere på bydelsnivå.

Kommunene ble bedt om å oppgi årsverk per 15. mai 2016 i vedlagt skjema, se vedlegg 1.

I tillegg til å rapportere årsverk fikk kommunene i fritekstfelt muligheter til å kommentere registreringen. De kunne for eksempel kommentere dersom noe var utfordrende, uklart eller mangelfullt i rapporteringen. Formålet med kommentarene har blant annet vært å avdekke hvorvidt spørsmålene ble oppfattet entydig og ble besvart likt.

Kommunene ble også spurt om de samarbeidet med andre kommuner/helseforetak, samt om muligheter for å trekke ut data fra fagsystemene. Formålet med disse opplysningene har vært å kunne sammenlikne innrapporterte årsverk med årsverksstatistikken som er utarbeidet av Statistisk sentralbyrå (SSB).

Helsedirektoratet har kontaktet kommuner hvor det har vært uklarheter i innrapporterte tall. Dette har medført at tallene for enkelte kommuner er justert i forhold til det som opprinnelig ble innrapportert via fylkesmennene. Helsedirektoratet har også tatt direkte kontakt med kommuner som ikke hadde rapportert inn til fylkesmannen.

Det ble iverksatt purrerunder i august for å få inn data fra de fylkene som ikke hadde rapportert inn eller som ikke hadde rapportert inn komplett for alle sine kommuner. I begynnelsen av september 2016 hadde alle kommuner levert inn data.

2. RESULTATER

Resultatene fra innrapporteringen viser at det er 4 182 årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. 45 prosent av årsverkene knytter seg til helsestasjon 0-5 år. Rundt 60 prosent av årsverkene i helsestasjons- og skolehelsetjenesten er helsesøstre. Administrasjon/ledelse utgjør 6,5 prosent av årsverkene.

2.1 Innledning

Innledningsvis vil det redegjøres for ulikheter i innrapporteringen, noe som medfører at det må tas forbehold ved tolkning og bearbeidelse av dataene.

Dataene i rapporten presenteres på nasjonalt og fylkesnivå. Det er kun de innrapporterte tallene som presenteres i denne rapporten, ikke analyser av tallene. Dataene vil imidlertid danne grunnlag for videre analyser, for eksempel ved å se dem opp mot befolkningstall for å si noe om dekningsgrad.

2.2 Datagrunnlaget

På bakgrunn av henvendelser og dialoger med kommunene i forbindelse med registreringen, samt kommentarer som er gitt i de innrapporterte skjemaene, fremkommer det at kommunene til dels har registrert noe ulikt. Det vil si at datagrunnlaget ikke alltid vil være sammenliknbart mellom kommuner, og at det må tas en del forbehold ved bruk av dataene.

Ulikheter i innrapporteringen

- Noen kommuner har inkludert personell som jobber med flyktninger og/eller i asylmottak. Andre kommuner har ikke inkludert disse.
- Noen kommuner har inkludert stillinger knyttet til reisevaksine og/eller smittevern. Andre har ikke gjort dette.
- Noen kommuner har splittet opp administrasjon og ledelse og/eller hjelpepersonell på tjenesteområdet. Andre kommuner har kun oppgitt totalen. Noen kommuner har også satt hele stillingsandelen/e på en av tjenestene og kommentert at den/de også brukes for å dekke andre deltjenester.
- Noen kommuner har utelatt personell som disponeres av helsestasjon, men som administrativt er forankret i andre enheter i kommunen. Dette kan til dels henge sammen med at de ikke er «kjøpt» og dermed ikke er kostnadsført over regnskapsfunksjon 232 Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste. Dette dreier seg i hovedsak om stillinger knyttet til fysioterapeuter, psykologer og leger.

- Noen kommuner har utelukkende inkludert stillinger som er kostnadsført over funksjon 232. Andre har tilsynelatende også inkludert personell som er kostnadsført over andre funksjoner, f. eks. funksjon 233 «Annet forebyggende helsearbeid» og 241 «Diagnose, behandling, re-/habilitering.»
- Noen kommuner har inkludert stillinger som er finansiert via tilskudd, for eksempel via Fylkesmannen, Fylkeskommunen og/eller Helsedirektoratet. Det kan f. eks. være prosjektstillinger. Andre kommuner opplyser at denne type stillinger ikke er inkludert.
- Noen kommuner har inkludert vakante stillinger. Andre kommuner har ikke gjort det.
- Noen kommuner oppgir at de har formelle eller uformelle avtaler med andre kommuner om HFU, men de har ikke satt inn noen stillingsandel i skjema. Noen kommuner hadde et så lite timeantall at det ble for lite å sette inn, f. eks. 12 timer i året.
- Det er noen kommuner som ikke har fordelt stillingene på barneskole, ungdomsskole, videregående skole og/eller HFU (helsestasjon for ungdom), men har oppgitt at de har satt stillingsandelen på en av tjenestene samtidig som stillingen dekker flere av tjenestene.
- Noen kommuner har ikke fordelt hjelpepersonell og/eller administrative årsverk/ledelse på tjenester, men kun oppgitt totalsum. Disse kommunene vil fremstå med en lavere total dekningsgrad på hver deltjenestene enn kommuner som har fordelt årsverkene.
- Noen kommuner har ikke skilt ut administrative årsverk/ledelse, men f. eks. satt hele stillingsandelen under helsesøster (gitt at helsesøster har to «stillingstyper»). Disse kommunene vil derfor ikke ha noen administrative/ledelsesårsverk.

Tilleggsforbehold ved tolkninger av data på kommunenivå

- Det er ikke alle kommuner som har videregående skole, disse vil dermed ikke vil ha personell knyttet til skolehelsetjeneste ved videregående skole.

2.3 Samlede årsverk helsestasjons- og skolehelsetjenesten

På landsbasis er om lag 45 prosent av årsverkene i helsestasjons- og skolehelsetjenesten knyttet til helsestasjon 0-5 år. 10 prosent av årsverkene er knyttet til svangerskaps- og barselomsorg. Skolehelsetjenesten for barneskolen har rundt 24 prosent av årsverkene, ungdomsskolen 12 prosent og videregående skole 6 prosent. 2,7 prosent av årsverkene i helsestasjons- og skolehelsetjenesten brukes i helsestasjon for ungdom (HFU).

Tabell 1: Årsverk fordelt på deltjenester og andel årsverkene utgjør av totale årsverk. Landet. 2016.

	Årsverk*	Andel
Svangerskaps- og barselomsorg	424,5	10,3
Helsestasjon 0-5 år	1 860,4	45,2
Skolehelsetjenesten barneskole	985,1	23,9
Skolehelsetjenesten ungdomsskole	480,9	11,7
Skolehelsetjeneste vgs	257,9	6,3
Helsestasjon for ungdom	109,6	2,7
Sum	4 118,3	100,0

* Årsverk som ikke er splittet på tjenestoområde er utelatt.

Tabell 2 viser totale årsverk for hver av deltjenestene fylkesvis og for landet. Antall årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten er 4 182,2.

Tabell 2: Årsverk fordelt på deltjenester og totalt. Fylkesvis og landet. 2016.

	Svanger- skaps- og barsel- omsorg	Helse- stasjon 0- 5 år	Skolehelse- tjenesten barneskole	Skolehelse- tjenesten ungdomsskole	Skolehelse- tjeneste videre- gående skole	Helse- stasjon for ungdom	Sum årsverk*
Østfold	20,3	94,9	57,5	25,7	12,6	3,4	216,5
Akershus	39,8	208,4	122,7	62,0	33,7	13,4	480,0
Oslo	36,2	241,9	98,8	42,5	30,2	5,8	461,5
Hedmark	14,4	70,9	35,2	19,3	11,9	6,5	161,9
Oppland	20,0	70,4	38,0	21,5	2,8	5,4	166,4
Buskerud	16,5	94,8	69,4	30,4	13,0	8,1	234,1
Vestfold	16,5	97,5	49,9	18,8	7,8	5,9	202,1
Telemark	13,9	45,9	31,6	17,0	10,1	8,8	129,3
Aust-Agder	9,7	41,9	21,9	6,4	5,3	7,6	94,3
Vest-Agder	22,7	70,1	48,7	24,3	14,8	3,8	188,7
Rogaland	44,2	158,5	84,8	40,1	17,5	7,3	356,0
Hordaland	45,0	181,0	79,3	35,1	29,0	7,8	381,7
Sogn og Fjordane	13,8	47,7	20,7	10,9	6,3	3,2	105,2
Møre og Romsdal	27,1	101,9	42,4	24,5	11,3	6,0	215,4
Sør- Trøndelag	25,2	103,0	62,3	32,7	15,7	3,6	242,6
Nord- Trøndelag	12,4	44,4	28,0	14,9	7,2	2,8	112,6
Nordland	23,2	88,9	52,9	30,2	16,6	4,2	221,1
Troms	11,7	67,6	28,4	17,0	8,1	4,7	141,3
Finnmark	12,0	30,8	12,7	7,7	4,1	1,6	71,5
Sum landet	424,5	1 860,4	985,1	480,9	257,9	109,6	4 182,2

* Sum årsverk kan avvike fra sum for kolonnene. Dette skyldes at noen kommuner ikke har splittet alle årsverk på tjenestoområder.

Helsesøstre er den største yrkesgruppen i helsestasjons- og skolehelsetjenesten med 60,3 prosent av årsverkene. Jordmødre utgjør den nest største gruppen med 9,3 prosent. Administrative årsverk/ledere utgjør 6,5 prosent.

Tabell 3: Årsverk fordelt på stilling/yrke, antall og andel. Fylkesvis og landet. 2016.

	Leger	Fysioterapeuter	Jordmødre	Helsesøstre	Psykolog/spesialist i psykisk helse/psykiatrisk sykepleier	Annet fagpersonell (med minimum 3-årig høyskoleutdanning)	Hjelpespersonell (f. eks. sekretær, assistenter, hjelpepleiere)	Administrative årsverk/ledere
Østfold	10,5	13,3	17,3	127,3	8,7	9,4	17,5	12,5
Akershus	20,8	33,1	36,5	285,7	33,1	2,6	41,2	27,0
Oslo	19,0	34,8	35,5	282,8	11,9	10,7	40,0	26,8
Hedmark	8,6	9,7	21,4	81,9	11,5	4,4	12,8	11,8
Oppland	4,4	8,4	14,0	92,0	7,9	17,6	9,0	13,3
Buskerud	7,7	7,8	18,7	137,0	20,7	6,4	16,1	19,8
Vestfold	4,2	11,9	13,0	124,3	10,0	10,8	14,9	13,0
Telemark	5,4	4,3	13,1	84,5	2,6	1,0	9,6	8,8
Aust-Agder	9,1	3,0	7,5	55,7	1,6	4,5	8,1	4,9
Vest-Agder	5,1	15,5	18,0	104,3	8,4	19,3	7,4	10,7
Rogaland	13,6	6,6	31,9	230,5	8,7	15,0	26,1	23,8
Hordaland	23,9	4,1	38,0	235,4	19,3	9,3	24,7	27,0
Sogn og Fjordane	7,2	1,8	13,6	63,6	3,3	4,2	3,4	8,0
Møre og Romsdal	11,1	5,4	24,0	124,9	3,8	10,3	20,1	15,8
Sør-Trøndelag	6,7	10,4	23,3	144,4	15,0	6,4	22,6	13,7
Nord-Trøndelag	5,6	3,2	14,5	66,8	3,9	4,9	6,6	7,2
Nordland	9,0	1,7	31,9	137,5	5,0	7,7	14,3	14,2
Troms	5,0	0,6	10,7	93,3	2,4	5,5	13,9	10,0
Finnmark	4,6	1,7	8,0	51,5	0,0	1,0	1,8	2,9
Sum landet	181,5	177,2	390,8	2 523,1	177,6	150,8	309,9	271,2
Andel	4,3	4,2	9,3	60,3	4,2	3,6	7,4	6,5

2.4 Årsverk barsel- og svangerskapsomsorgen

Totale årsverk for landet innen barsel- og svangerskapsomsorgen er 424,5. Av disse utgjør jordmødre 81,2 prosent. Leger, fysioterapeuter, helsesøstre og psykolog/spesialist i psykisk helse/psykiatrisk sykepleier utgjør hver 1-2 prosent av årsverkene. Administrativt personale/ledelse utgjør 6 prosent.

Tabell 4: Årsverk barsel- og svangerskapsomsorgen fordelt på stilling. Antall og andel. Fylkesvis og landet. 2016.

	Leger	Fysioterapeuter	Jordmødre	Helsesøstre	Psykolog/spesialist i psykisk helse/psykiatrisk sykepleier	Annet fagpersonell (med minimum 3-årig høyskoleutdanning)	Hjelpepersonell (f. eks. sekretær, assistenter, hjelpepleiere)	Administrative årsverk/ledere	Totale årsverk
Østfold	0,2	0,0	16,8	0,0	0,0	1,0	0,9	1,4	20,3
Akershus	0,3	0,0	33,0	0,0	1,0	0,0	2,5	3,1	39,8
Oslo	0,3	0,0	30,0	0,0	0,3	0,3	3,6	1,9	36,2
Hedmark	0,3	1,8	10,9	0,9	0,2	0,0	0,2	0,3	14,4
Oppland	0,0	0,0	13,4	0,4	2,0	2,1	0,5	1,5	20,0
Buskerud	0,0	0,0	15,7	0,0	0,0	0,0	0,1	0,7	16,5
Vestfold	0,0	0,1	12,6	0,0	0,1	0,0	0,7	3,0	16,5
Telemark	0,2	0,1	12,2	0,5	0,1	0,0	0,4	0,5	13,9
Aust-Agder	0,1	0,0	7,4	0,1	0,0	1,6	0,2	0,3	9,7
Vest-Agder	0,1	0,2	15,7	0,4	1,1	2,9	1,4	0,9	22,7
Rogaland	0,2	0,1	31,6	1,5	0,7	1,8	4,7	3,8	44,2
Hordaland	0,1	0,4	36,5	1,3	0,6	0,1	3,1	3,0	45,0
Sogn og Fjordane	0,1	0,0	12,8	0,1	0,2	0,0	0,3	0,3	13,8
Møre og Romsdal	0,0	0,0	23,1	0,2	0,1	0,3	1,3	2,2	27,1
Sør-Trøndelag	0,0	1,0	23,3	0,5	0,0	0,0	0,1	0,4	25,2
Nord-Trøndelag	0,2	0,0	10,5	0,5	0,0	0,0	0,2	1,0	12,4
Nordland	0,6	0,1	20,7	0,4	0,0	0,1	0,4	1,0	23,2
Troms	0,2	0,0	10,7	0,1	0,1	0,0	0,4	0,3	11,7
Finnmark	2,2	1,5	8,0	0,2	0	0,1	0	0	12,0
Sum landet	5,0	5,2	344,6	6,8	6,3	10,2	20,9	25,4	424,5
Andel	1,2	1,2	81,2	1,6	1,5	2,4	4,9	6,0	100,0

2.5 Årsverk helsestasjon 0-5 år

Det er 1 860,4 årsverk i helsestasjon 0-5 år. Helsesøstre utgjør størst andel årsverk med 60,4 prosent. Hjelpepersonell utgjør den nest største gruppen med 12,7 prosent. 7,4 prosent av årsverkene er administrative årsverk/ledelse.

Tabell 5: Årsverk helsestasjon 0-5 år fordelt på stilling. Antall og andel. Fylkesvis og landet. 2016.

	Leger	Fysioterapeuter	Jordmødre	Helsesøstre	Psykolog/spesialist i psykisk helse/psykiatrisk sykepleier	Annet fagpersonell (med minimum 3-årig høyskoleutdanning)	Hjelpepersonell (f. eks. sekretær, assistenter, hjelpepleiere)	Administrative årsverk/ledere	Totale årsverk
Østfold	6,4	7,4	0,3	51,4	3,0	4,4	14,8	7,3	94,9
Akershus	16,2	13,5	3,4	111,1	11,4	0,0	36,1	16,8	208,4
Oslo	14,9	20,7	5,4	148,0	3,3	6,2	30,4	13,2	241,9
Hedmark	5,7	5,9	4,1	33,2	2,1	2,5	10,3	7,3	70,9
Oppland	3,3	3,4	0,5	40,8	3,3	7,8	6,8	4,6	70,4
Buskerud	5,9	5,8	1,1	56,4	2,0	0,1	12,5	11,1	94,8
Vestfold	3,5	6,7	0,4	51,8	7,0	10,7	11,2	6,3	97,5
Telemark	3,4	1,9	0,5	30,5	0,1	0,0	6,6	3,0	45,9
Aust-Agder	2,6	2,3	0,0	24,5	0,5	2,1	6,6	3,5	42,0
Vest-Agder	3,8	6,6	2,0	41,5	1,6	5,5	4,1	5,1	70,1
Rogaland	10,5	3,2	0,3	111,2	2,4	4,9	19,1	6,8	158,5
Hordaland	14,5	1,9	1,4	117,4	8,8	3,9	18,9	14,2	181,0
Sogn og Fjordane	4,1	0,8	0,7	33,5	0,8	2,3	1,9	3,8	47,7
Møre og Romsdal	7,7	3,9	0,5	59,0	1,6	3,7	16,1	9,4	101,9
Sør-Trøndelag	2,9	5,0	0,0	64,2	5,4	3,8	13,1	8,5	103,0
Nord-Trøndelag	3,4	2,6	2,2	25,6	1,2	2,1	5,3	2,2	44,4
Nordland	5,6	0,7	4,0	56,0	1,0	3,9	11,0	6,8	88,9
Troms	3,7	0,4	0,0	42,2	0,6	2,5	11,0	7,1	67,5
Finnmark	1,7	0,2	0,0	26,2	0,0	0,7	0,8	1,2	30,8
Sum landet	119,7	92,9	26,7	1 124,1	55,9	66,8	236,4	138,0	1 860,4
Andel	6,4	5,0	1,4	60,4	3,0	3,6	12,7	7,4	100

2.6 Årsverk skolehelsetjenesten - barneskole

I skolehelsetjenesten for barneskolen er det 985,1 årsverk. 77,8 prosent av årsverkene er helsesøstre. De andre stillingene utgjør mellom 1-5 prosent av årsverkene hver.

Tabell 6: Årsverk skolehelsetjenesten barneskole fordelt på stilling. Fylkesvis og landet. 2016.

	Leger	Fysioterapeuter	Jordmødre	Helsesøstre	Psykolog/spesialist i psykisk helse/psykiatrisk sykepleier	Annet fagpersonell (med minimum 3-årig høyskoleutdanning)	Hjelpespersonell (f. eks. sekretær, assistenter, hjelpepleiere)	Administrative årsverk/ledere	Totale årsverk
Østfold	1,9	3,2	0,0	46,1	2,0	1,9	1,1	1,4	57,5
Akershus	2,2	12,3	0,0	94,8	9,5	0,0	1,0	2,8	122,7
Oslo	2,3	10,5	0,0	73,1	2,7	2,3	3,2	4,8	98,8
Hedmark	0,8	1,1	3,5	23,6	4,8	0,3	0,5	0,7	35,2
Oppland	0,5	1,7	0,0	29,1	1,3	3,5	0,2	1,7	38,0
Buskerud	0,4	1,4	0,0	48,7	8,4	4,9	1,7	4,0	69,4
Vestfold	0,2	3,0	0,0	43,2	1,6	0,0	1,3	0,7	49,9
Telemark	1,1	1,4	0,0	24,0	1,2	0,8	2,0	1,1	31,6
Aust-Agder	0,6	0,7	0,0	18,8	0,9	0,5	0,1	0,5	21,9
Vest-Agder	0,3	6,2	0,0	34,2	1,4	4,2	0,9	1,5	48,7
Rogaland	1,1	3,3	0,0	68,4	3,1	5,0	0,5	3,5	84,8
Hordaland	5,0	0,5	0,1	65,3	1,7	2,0	0,5	4,3	79,3
Sogn og Fjordane	1,7	0,6	0,0	15,0	1,1	1,2	0,4	0,8	20,7
Møre og Romsdal	1,6	1,1	0,1	34,6	0,8	2,1	1,1	1,1	42,4
Sør-Trøndelag	1,5	1,9	0,0	44,8	4,4	1,7	5,5	2,6	62,3
Nord-Trøndelag	0,9	0,5	1,0	22,0	0,8	1,6	0,9	0,4	28,0
Nordland	1,0	0,5	3,6	43,1	0,6	1,3	1,1	1,6	52,9
Troms	0,3	0,1	0,0	25,1	0,4	0,8	0,5	1,2	28,4
Finnmark	0,2	0,0	0,0	12,3	0,0	0,1	0,0	0,1	12,7
Sum landet	23,4	50,0	8,2	765,9	46,5	34,1	22,4	34,7	985,1
Andel	2,4	5,1	0,8	77,8	4,7	3,5	2,3	3,5	100

2.7 Årsverk skolehelsetjenesten - ungdomsskole

Det er 480,9 årsverk i skolehelsetjenesten for ungdomsskole. 73,2 prosent av årsverkene er helsesøstre. Psykolog/spesialist i psykisk helse/ psykiatrisk sykepleier utgjør 7,5 prosent av årsverkene. Administrasjon/ledelse utgjør 5,2 prosent av årsverkene.

Tabell 7: Årsverk skolehelsetjenesten ungdomsskole fordelt på stilling. Antall og andel. Fylkesvis og landet. 2016.

	Leger	Fysioterapeuter	Jordmødre	Helsesøstre	Psykolog/spesialist i psykisk helse/ psykiatrisk sykepleier	Annet fagpersonell (med minimum 3-årig høyskoleutdanning)	Hjelpespersonell (f. eks. sekretær, assistenter, hjelpepleiere)	Administrative årsverk/ledere	Totale årsverk
Østfold	1,2	1,5	0,0	17,8	2,8	1,1	0,3	1,2	25,7
Akershus	0,4	4,3	0,0	45,3	6,4	2,5	0,4	2,8	62,0
Oslo	0,3	2,5	0,0	32,6	3,3	1,0	0,1	2,7	42,5
Hedmark	0,8	1,0	1,6	13,0	1,2	1,0	0,5	0,4	19,3
Oppland	0,2	0,7	0,0	16,1	1,0	2,2	0,1	1,1	21,5
Buskerud	0,1	0,7	0,3	19,9	4,8	1,5	1,3	1,9	30,4
Vestfold	0,0	0,6	0,0	16,6	0,6	0,0	0,8	0,3	18,8
Telemark	0,2	0,3	0,3	13,7	0,3	0,2	0,4	1,8	17,0
Aust-Agder	0,2	0,1	0,0	6,0	0,0	0,2	0,0	0,0	6,4
Vest-Agder	0,3	2,3	0,0	14,0	1,9	3,9	0,7	1,2	24,3
Rogaland	0,3	0,0	0,0	30,3	2,1	2,4	1,4	3,6	40,1
Hordaland	1,6	0,4	0,0	25,7	2,3	1,9	1,0	2,2	35,1
Sogn og Fjordane	0,8	0,3	0,0	7,5	0,7	0,8	0,3	0,6	10,9
Møre og Romsdal	0,5	0,4	0,1	18,7	0,7	2,7	0,5	0,9	24,5
Sør-Trøndelag	1,7	1,4	0,0	20,6	4,6	0,7	2,4	1,4	32,7
Nord-Trøndelag	0,4	0,1	0,5	11,4	1,1	0,8	0,3	0,4	14,9
Nordland	0,5	0,3	2,4	21,1	1,6	2,0	0,4	1,9	30,2
Troms	0,1	0,1	0,0	14,4	0,7	0,6	0,6	0,6	17,0
Finnmark	0,0	0,0	0,0	7,5	0,0	0,1	0,0	0,1	7,7
Sum landet	9,4	16,9	5,1	352,0	35,9	25,5	11,2	24,9	480,9
Andel	1,9	3,5	1,1	73,2	7,5	5,3	2,3	5,2	100,0

2.8 Årsverk skolehelsetjenesten - videregående skole

I skolehelsetjenesten for videregående skole er det på landsbasis 257,9 årsverk. Av disse er 79,4 prosent helsesøstre. Administrative årsverk/ledelse utgjør 3,7 prosent av årsverkene.

Tabell 8: Årsverk skolehelsetjenesten videregående skole fordelt på stilling. Fylkesvis og landet. 2016.

	Leger	Fysioterapeuter	Jordmødre	Helsesøstre	Psykolog/spesialist i psykisk helse/psykiatrisk sykepleier	Annet fagpersonell I (med minimum 3-årig høyskoleutdanning)	Hjelpespersonell (f. eks. sekretær, assistenter, hjelpepleiere)	Administrative årsverk/ledere	Totale årsverk
Østfold	0,1	0,2	0,0	10,4	0,7	1,0	0,2	0,2	12,6
Akershus	0,0	2,6	0,0	25,9	4,2	0,1	0,1	0,7	33,7
Oslo	0,0	0,7	0,0	25,6	2,1	1,0	0,1	0,8	30,2
Hedmark	0,4	0,0	0,9	7,6	2,2	0,5	0,1	0,3	11,9
Oppland	0,0	0,0	0,0	2,7	0,1	0,0	0,0	0,0	2,8
Buskerud	0,2	0,0	0,3	8,1	3,1	0,0	0,1	1,3	13,0
Vestfold	0,0	0,0	0,0	7,8	0,0	0,0	0,0	0,1	7,8
Telemark	0,0	0,1	0,0	9,2	0,0	0,0	0,2	0,7	10,1
Aust-Agder	0,1	0,0	0,0	4,8	0,2	0,1	0,1	0,0	5,3
Vest-Agder	0,1	0,1	0,0	11,8	1,3	0,6	0,0	1,0	14,8
Rogaland	0,1	0,0	0,1	14,8	0,3	0,7	0,2	1,3	17,5
Hordaland	1,0	0,4	0,0	20,1	5,0	0,9	0,5	1,2	29,0
Sogn og Fjordane	0,1	0,1	0,0	5,3	0,4	0,0	0,2	0,3	6,3
Møre og Romsdal	0,2	0,0	0,0	9,0	0,3	0,9	0,2	0,7	11,3
Sør-Trøndelag	0,6	1,1	0,0	11,5	0,6	0,2	1,5	0,7	15,7*
Nord-Trøndelag	0,1	0,0	0,2	5,5	0,9	0,5	0,0	0,1	7,2
Nordland	0,2	0,0	1,0	13,7	1,2	0,0	0,1	0,4	16,6
Troms	0,0	0,0	0,0	7,4	0,1	0,5	0,0	0,1	8,1
Finnmark	0,2	0,0	0,0	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0	4,1
Sum landet	2,8	5,3	2,5	204,7	22,5	6,9	3,7	9,6	257,9
Andel	1,1	2,1	1,0	79,4	8,7	2,7	1,4	3,7	100

* Total antallet er 0,6 årsverk høyere, men disse er ikke fordelt.

2.9 Årsverk - helsestasjon for ungdom

På landbasis er det 109,6 årsverk i helsestasjon for ungdom (HFU). Av disse utgjør helsesøstre 60,1 prosent og leger 19,3 prosent. Administrative årsverk/ledere utgjør 6,6 prosent.

Tabell 9: Årsverk helsestasjon for ungdom (HFU) fordelt på stilling. Fylkesvis og landet. 2016.

	Leger	Fysioterapeuter	Jordmødre	Helsesøstre	Psykolog/spesialist i psykisk helse/psykiatrisk sykepleier	Annet fagpersonell (med minimum 3-årig høyskoleutdanning)	Hjelpespersonell (f. eks. sekretærer, assistenter, hjelpepleiere)	Administrative årsverk/ledere	Totale årsverk
Østfold	0,8	0,0	0,3	1,8	0,4	0,0	0,2	0,1	3,4
Akershus	1,8	0,3	0,1	8,6	0,7	0,0	1,2	0,8	13,4
Oslo	1,3	0,0	0,2	3,5	0,3	0,0	0,1	0,4	5,8
Hedmark	0,7	0,0	0,4	3,8	1,1	0,0	0,1	0,4	6,5
Oppland	0,4	0,0	0,1	2,9	0,2	1,0	0,1	0,7	5,4
Buskerud	1,2	0,0	1,4	3,9	0,5	0,0	0,4	0,8	8,1
Vestfold	0,5	0,0	0,0	5,1	0,3	0,1	0,0	0,0	5,9
Telemark	0,6	0,0	0,1	6,8	1,0	0,0	0,0	0,4	8,8
Aust-Agder	5,6	0,0	0,2	1,7	0,0	0,0	0,1	0,0	7,6
Vest-Agder	0,5	0,1	0,3	2,5	0,0	0,2	0,0	0,2	3,8
Rogaland	1,4	0,0	0,0	4,3	0,2	0,1	0,2	1,2	7,3
Hordaland	1,6	0,0	0,1	3,9	0,2	0,7	0,3	1,1	7,8
Sogn og Fjordane	0,5	0,0	0,1	2,3	0,0	0,0	0,0	0,2	3,2
Møre og Romsdal	1,1	0,0	0,3	3,4	0,3	0,1	0,6	0,3	6,0
Sør-Trøndelag	0,6	0,0	0,0	2,9	0,0	0,0	0,0	0,2	3,6
Nord-Trøndelag	0,7	0,0	0,1	1,9	0,0	0,0	0,0	0,1	2,8
Nordland	1,2	0,0	0,2	1,9	0,5	0,0	0,3	0,3	4,2
Troms	0,6	0,0	0,0	3,7	0,0	0,1	0,0	0,2	4,7
Finnmark	0,3	0	0,0	1,3	0	0	0	0	1,6
Sum landet	21,2	0,4	3,7	65,9	5,5	2,3	3,5	7,2	109,6
Andel	19,3	0,4	3,4	60,1	5,0	2,1	3,2	6,6	100

3. ANBEFALT NORMERING I SKOLEHELSETJENESTEN

Helsedirektoratet la i 2010 fram en rapport hvor blant annet anbefalt normering av bemanning i skolehelsetjenesten ble presentert. Anbefalingene knytter seg til antall helsesøstre, leger og fysioterapeuter i barneskolen, ungdomsskolen og i videregående skole. Helsedirektoratet har i 2016 fått i oppdrag å utrede mulige løsninger for, og virkninger av en bindende minimumsnorm i skolehelsetjenesten, jf. anmodningsvedtak nr. 626 (2014-2015).

3.1 Innledning

Helsedirektoratet fikk i 2009 i oppdrag av Helse- og omsorgsdepartementet å utrede alternative tiltak for å styrke kapasiteten i skolehelsetjenesten. Direktoratet ble blant annet bedt om å vurdere behovet for eventuelt normering av tjenesten. Helsedirektoratets utredning foreligger i rapporten «Utviklingsstrategi for helsestasjons- og skolehelsetjenesten».²

I rapporten ble det anbefalt en normering for skolehelsetjenesten for henholdsvis barne-, ungdoms- og videregående skole. Normeringen knyttes seg til årsverk for helsesøstre, leger og fysioterapeuter.

Det ble ikke gjort en normering for jordmortjenesten. For denne tjenesten ble det gjort et separat utredningsarbeid, jf. oppfølging av St. melding nr. 12 (2008-2009) «En gledelig begivenhet».

Det ble heller ikke anbefalt en normering for psykologer. Dette fordi behovet for denne kompetansen ble ansett å måtte vurderes ut fra de behov som barn og ungdom har i kommunen, og allerede eksisterende kompetanse som finnes i kommunen. Det ble påpekt at det er viktig at kommunene har et lavterskel psykisk helsetilbud til denne målgruppen.

Helsestasjon for ungdom (HFU) ble ikke normert. Begrunnelsen var at det er vanskelig å beregne en normering for denne tjenesten. Veilederen på området anbefaler at tilgjengelighet i form av lokalisering og åpningstider må tilpasses ungdommenes behov.

Det ble gitt anbefalinger også for helsestasjon. Disse er holdt utenfor her, da det ikke foreligger tall for fødsler i 2016 ennå.

Rapporten fra 2010 gir kun anbefalt normering, og er ikke bindende. Det har kommet nye oppgaver i tjenesten etter at strategien ble utviklet. Det betyr at normeringen fra 2010 ikke reflekterer de oppgavene som tjenestene per i dag er pålagt å utføre.

I oppdraget for 2016 skal direktoratet vurdere mulige løsninger for, og virkninger av, en bindende minimumsnorm i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Kjennskap til dekningsgraden i tjenesten i dag vil være nyttig i dette arbeidet.

Under vil innrapporterte årsverk ses opp mot de anbefalte normeringene til bemanning i skolehelsetjenesten som ble gitt i 2010. Antallet elever er basert på elevtall for skoleåret 2015/2016 og er hentet fra Utdanningsdirektoratets statistiksider.

Dataene må tolkes med varsomhet. Se kapittel 2.2 om datagrunnlaget.

3.2 Anbefalt normering skolehelsetjenesten

Under følger anbefalte normeringer som ble gitt i «*Utviklingsstrategi for helsestasjons- og skolehelsetjenesten*».

Barneskole

- En helsesøster i 35 % stilling kan følge opp 100 skolebarn.
- En lege i 5 % stilling kan følge opp 100 skolebarn.
- En fysioterapeut i 7 % stilling kan følge opp 100 skolebarn.

Ungdomsskole

- En helsesøster i 18 % stilling kan følge opp 100 skolebarn. Det vil si at en helsesøster i 100 % stilling kan følge opp en skole med 550 elever.
- En lege i 20 % stilling kan følge opp 550 elever.
- En fysioterapeut i 7 % stilling kan følge opp 100 skolebarn. Det vil si at 550 elever krever 38 % fysioterapeut.

Videregående skole

- En helsesøster i 13 % stilling kan følge opp 100 skolebarn. Det vil si at en helsesøster i 100 % stilling kan følge opp en skole med 800 elever.
- En lege i 20 % stilling kan følge opp 800 elever.
- En fysioterapeut i 7 % stilling kan følge opp 100 skolebarn. Det vil si at 800 elever krever 56 % fysioterapeut.

3.3 Dagens bemanning sett opp mot anbefalt normering i barneskolen

I følge anbefalt normering bør det være 3,5 helsesøsterårsverk per 1 000 elever i barneskolen. Anbefalingen for lege er 0,5 årsverk og fysioterapeut 0,7 årsverk.

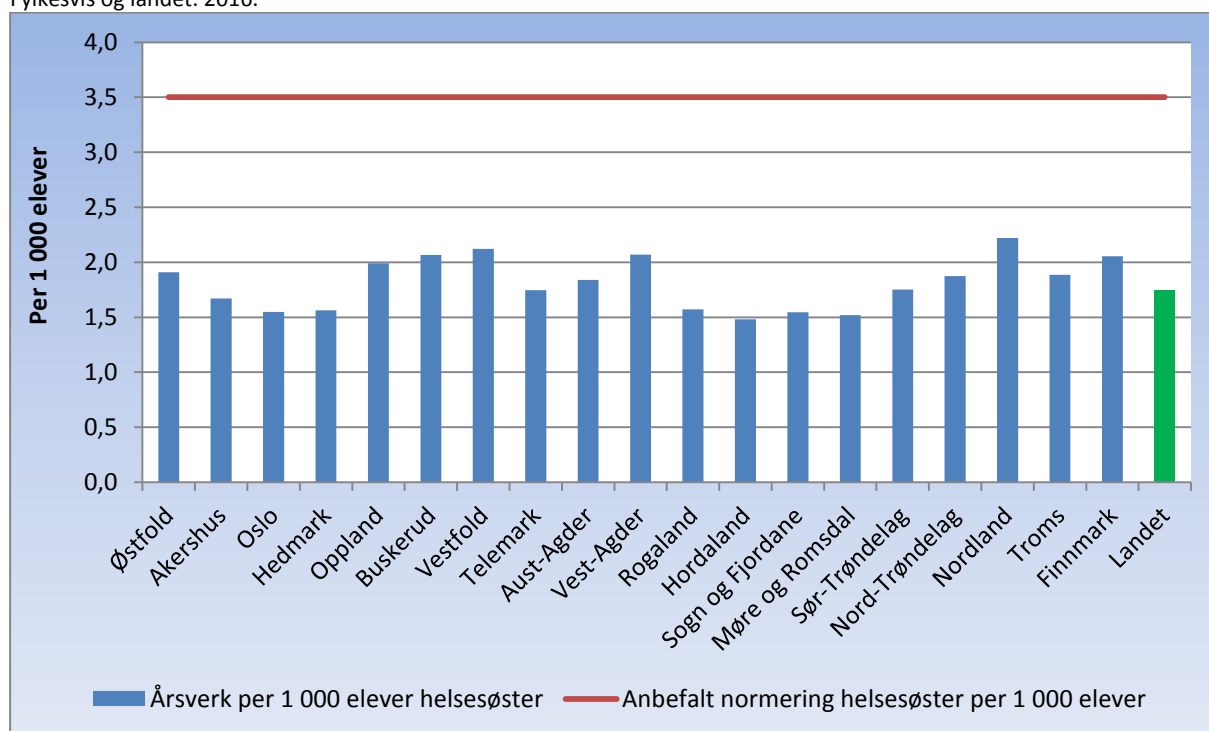
Tabell 10: Anbefalt normering for helsesøster, lege og fysioterapeut på barneskolen konvergert til 100 % stilling og per 1 000 elever.

Barneskole	100 % stilling	Per 1 000 elever
En helsesøster i 35 % stilling kan følge opp 100 skolebarn.	286 elever	3,5 årsverk
En lege i 5 % stilling kan følge opp 100 skolebarn.	2 000 elever	0,5 årsverk
En fysioterapeut i 7 % stilling kan følge opp 100 skolebarn.	1 429 elever	0,7 årsverk

Kilde: «Utviklingsstrategi for helsestasjons- og skolehelsetjenesten» 2010.

På landsbasis er det gjennomsnittlig 1,75 årsverk helsesøstre per 1 000 elever i barneskolen. Det er et stykke under anbefalt normering på 3,5 årsverk. Dekningsgraden er høyest i Nordland med 2,2 årsverk og lavest i Hordaland med 1,5 årsverk.

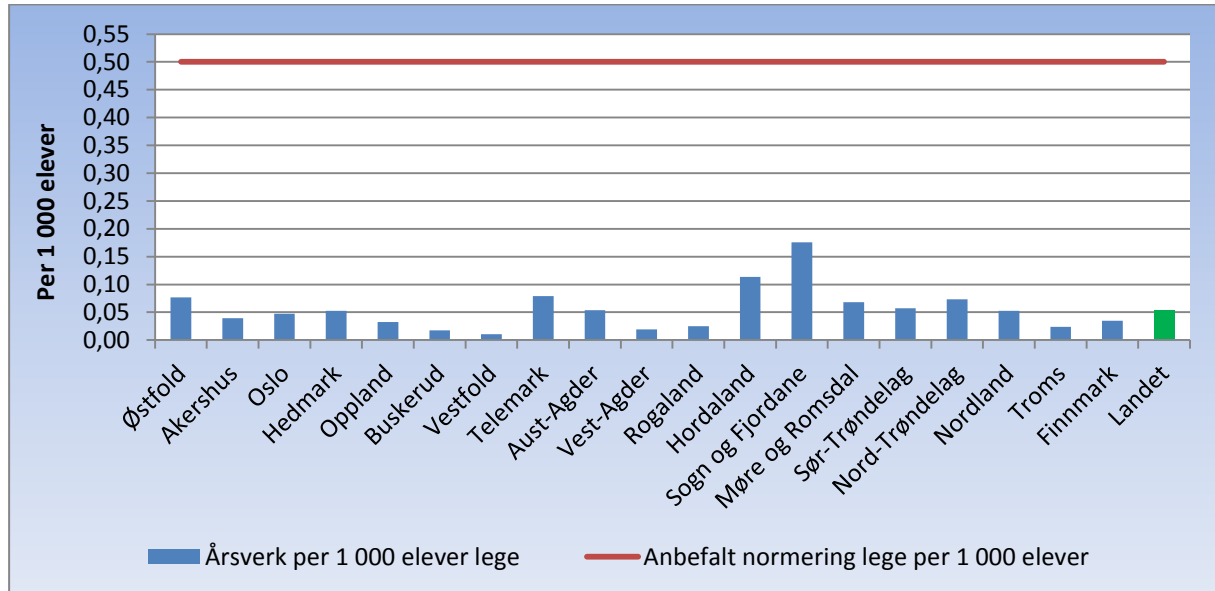
Figur 1: Innrapporterte helsesøsterårsverk og anbefalt normerte helsesøsterårsverk per 1 000 elever* i barneskolen. Fylkesvis og landet. 2016.

*Elevtall skoleåret 2015/2016.

Figur 2 viser at det i gjennomsnitt er 0,05 legeårsverk per 1 000 elever i barneskolen. Avstand mellom faktiske legeårsverk og anbefalt normering er stor i alle fylker. Sogn og Fjordane har den høyeste dekningsgraden med 0,18 årsverk. Vestfold har lavest med 0,01 årsverk.

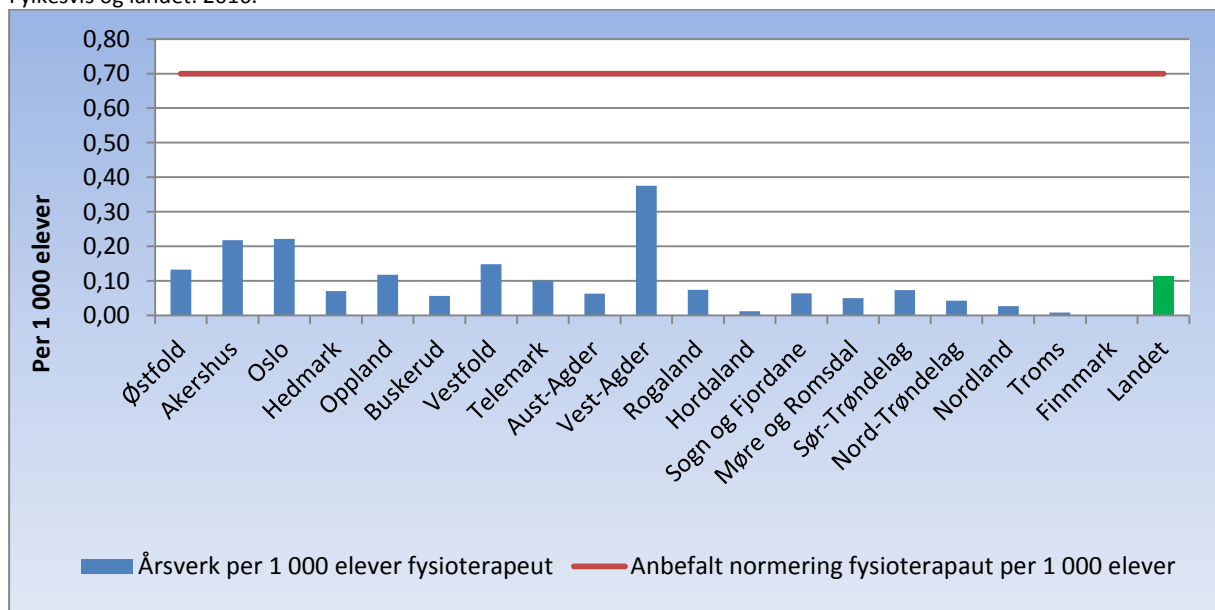
Figur 2: Innrapporterte legeårsverk og anbefalt normerte legeårsverk per 1 000 elever* i barneskolen. Fylkesvis og landet. 2016.

*Elevtall skoleåret 2015/2016.

Figur 3 viser at det på landsbasis er 0,11 årsverk fysioterapeuter per 1 000 elever i barneskolen. Anbefalt normering er på 0,7 årsverk. Dekningsgraden er høyest i Vest-Agder med 0,38 årsverk og lavest i Finnmark som ikke har noen fysioterapeut årsverk i barneskolen.

Figur 3: Innrapporterte fysioterapeutårsverk og anbefalt normerte fysioterapeutårsverk per 1 000 elever* i barneskolen. Fylkesvis og landet. 2016.

* Elevtall skoleåret 2015/2016.

3.4 Dagens bemanning sett opp mot anbefalt normering i ungdomsskolen

I følge anbefalt normering bør det være 1,8 helsesøsterårsverk per 1 000 elever i ungdomsskolen. Anbefalingen for lege er 0,4 årsverk og fysioterapeut 0,7 årsverk.

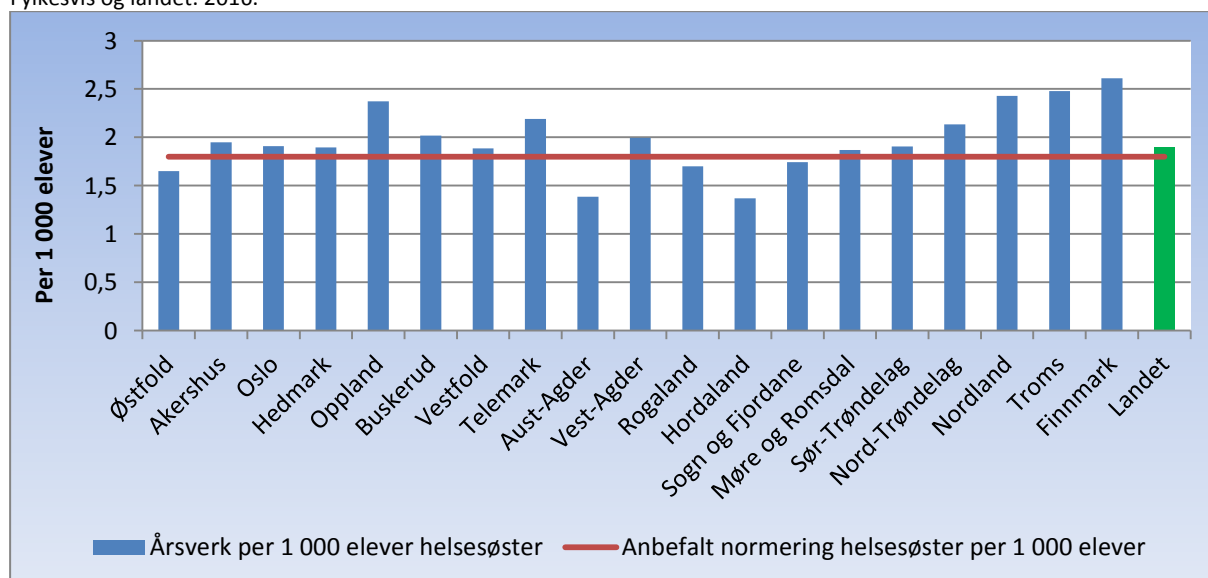
Tabell 11: Anbefalt normering for helsesøster, lege og fysioterapeut på ungdomsskole konvergerert til 100 % stilling og per 1 000 elever.

Ungdomsskole	100 % stilling	Per 1 000 elever
En helsesøster i 18 % stilling kan følge opp 100 skolebarn. Det vil si at en helsesøster i 100 % stilling kan følge opp en skole med 550 elever.	556 elever	1,8 årsverk
En lege i 20 % stilling kan følge opp 550 elever.	2 750 elever	0,4 årsverk
En fysioterapeut i 7 % stilling kan følge opp 100 skolebarn. Det vil si at 550 elever krever 38 % fysioterapeut.	1 429 elever	0,7 årsverk

Kilde: «Utviklingsstrategi for helsestasjons- og skolehelsetjenesten» 2010.

Figur 4 viser at det på landsbasis er 1,9 årsverk helsesøstre per 1 000 elever i ungdomsskolen. Det er en litt høyere andel enn anbefalt normering på 1,8 årsverk. 14 av 19 fylker har en høyere dekningsgrad enn anbefalt normering. Aust-Agder har lavest dekningsgrad med 1,4 årsverk. Finnmark har den høyeste med 2,6 årsverk.

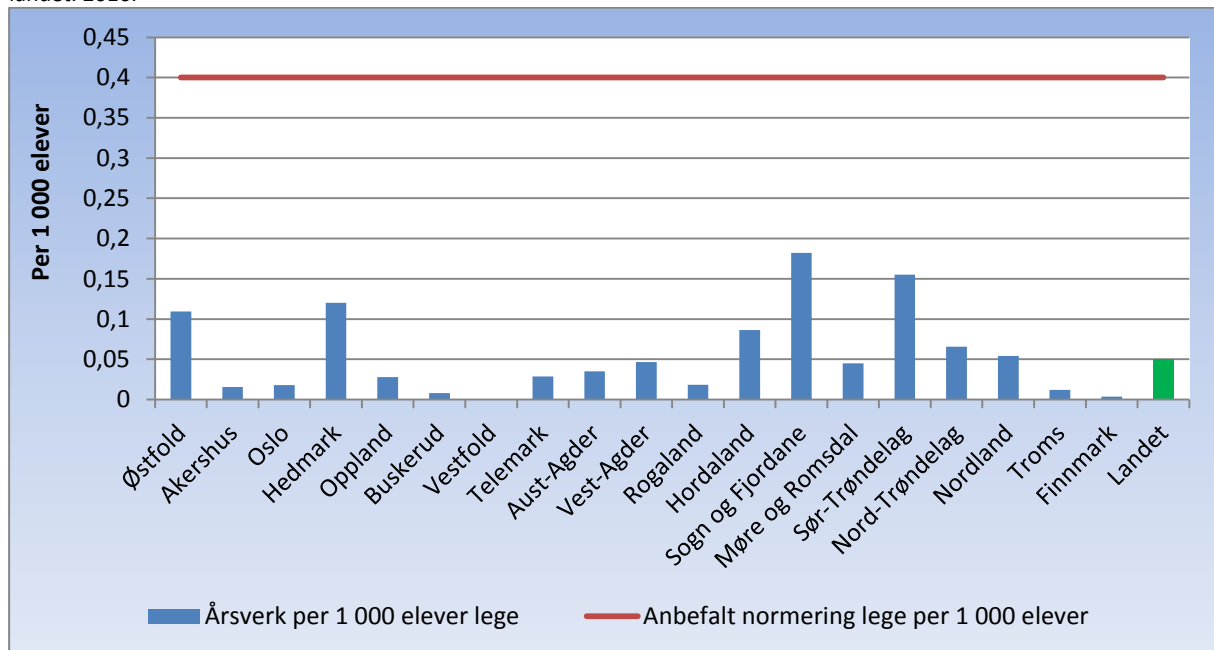
Figur 4: Innrapporterte helsesøsterårsverk og anbefalt normerte helsesøsterårsverk per 1 000 elever* i ungdomsskolen. Fylkesvis og landet. 2016.

*Elevtall skoleåret 2015/2016.

Figur 5 viser at det gjennomsnittlig er 0,05 legeårsverk per 1 000 elever i ungdomsskolen. Sogn og Fjordane har den høyeste dekningsgraden med 0,18 årsverk. Vestfold har lavest med 0,01 årsverk.

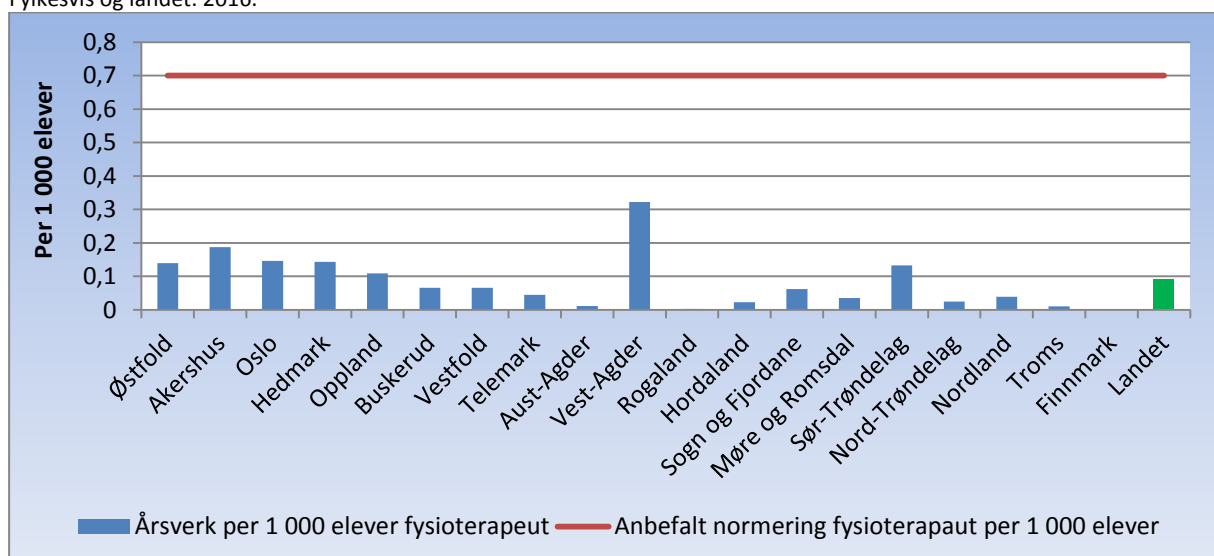
Figur 5: Innrapporterte legeårsverk og anbefalt normerte legeårsverk per 1 000 elever* i ungdomsskolen. Fylkesvis og landet. 2016.

*Elevtall skoleåret 2015/2016.

Figur 6 viser at mens den anbefalte normeringen for fysioterapeuter er på 0,7 årsverk per 1 000 elever, er den faktiske dekningsgraden 0,09 årsverk. Ingen av fylkene har en dekningsgrad som er på høyde med anbefalt normering.

Figur 6: Innrapporterte fysioterapeutårsverk og anbefalt normerte fysioterapeutverk per 1 000 elever* i ungdomsskolen. Fylkesvis og landet. 2016.

*Elevtall skoleåret 2015/2016.

3.5 Dagens bemanning sett opp mot anbefalt normering i videregående skole

I følge anbefalt normering bør det være 1,3 helsesøsterårsverk per 1 000 elever i videregående skole. Anbefalingen for lege er 0,25 årsverk og fysioterapeut 0,7 årsverk.

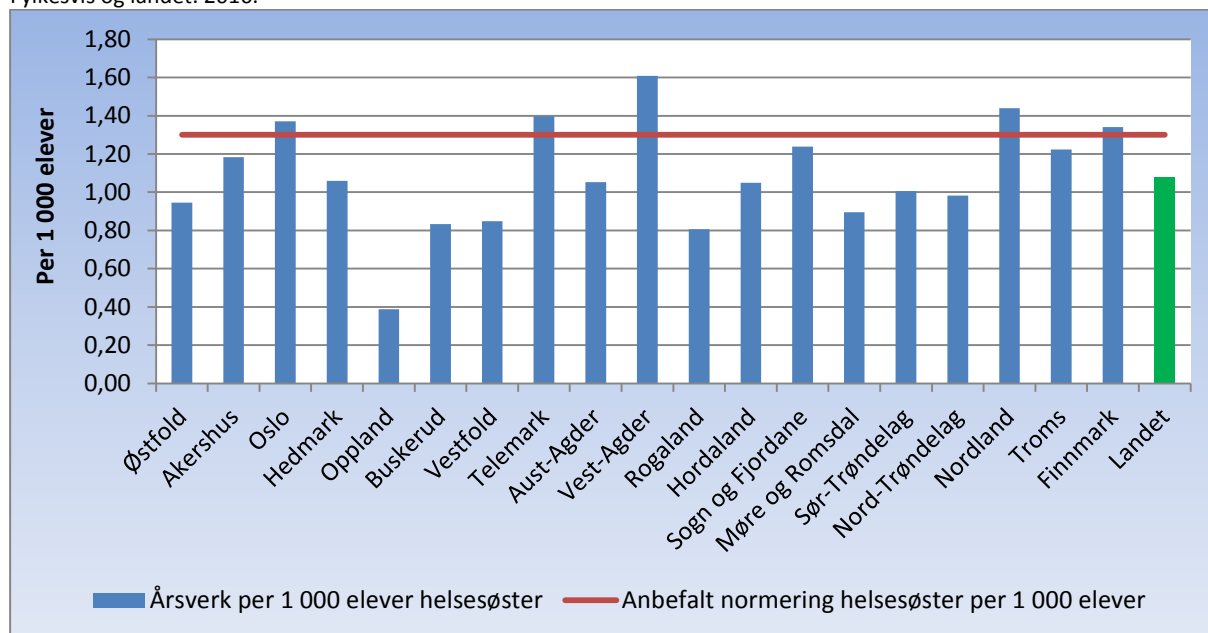
Tabell 12: Anbefalt normering for helsesøster, lege og fysioterapeut på videregående konvergent til 100 % stilling og per 1 000 barn.

Videregående skole	100 % stilling	Per 1 000 elever
En helsesøster i 13 % stilling kan følge opp 100 skolebarn. Det vil si at en helsesøster i 100 % stilling kan følge opp en skole med 800 elever.	769 elever	1,3 årsverk
En lege i 20 % stilling kan følge opp 800 elever.	4 000 elever	0,25 årsverk
En fysioterapeut i 7 % stilling kan følge opp 100 skolebarn. Det vil si at 800 elever krever 56 % fysioterapeut.	1 429 elever	0,7 årsverk

Kilde: «Utviklingsstrategi for helsestasjons- og skolehelsetjenesten» 2010.

Figur 7 viser at fem fylker har en høyere dekningsgrad av helsesøstre enn anbefalt normering i videregående skole. Landsnittet ligger på 1,08 årsverk per 1 000 elever.

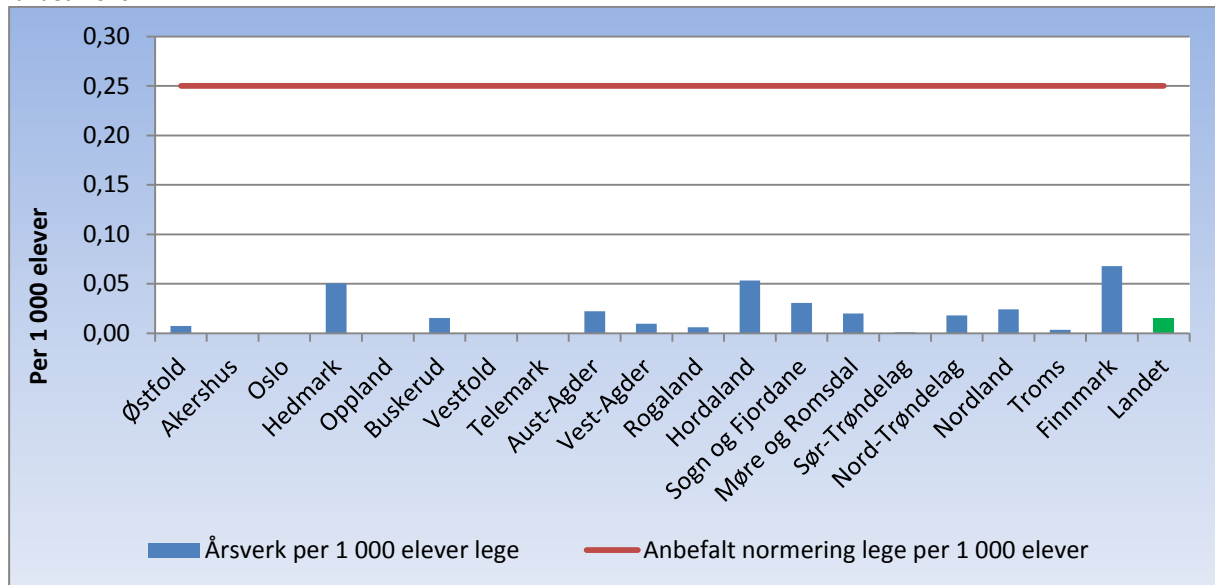
Figur 7: Innrapporterte helsesøsterårsverk og anbefalt normerte helsesøsterårsverk per 1 000 elever* i videregående skole. Fylkesvis og landet. 2016.

*Elevtall skoleåret 2015/2016.

Fem fylker har ingen legeårsverk knyttet til skolehelsetjenesten for videregående skole. Gjennomsnittet for landet er 0,01 årsverk per 1 000 elever.

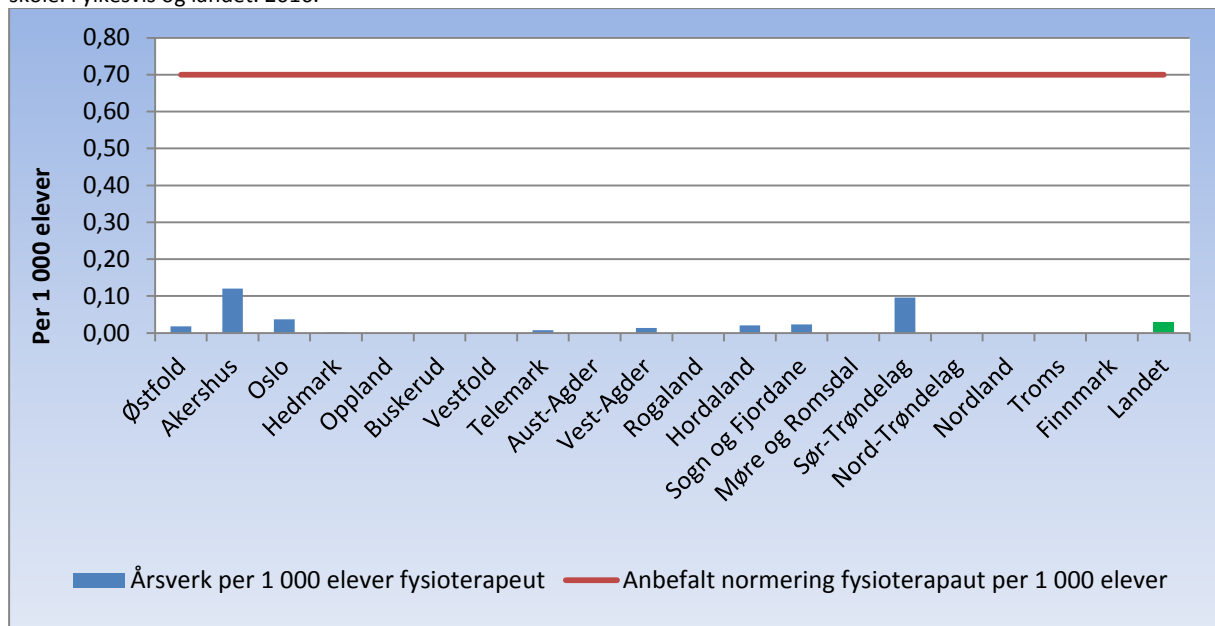
Figur 8: Innrapporterte legeårsverk og anbefalt normerte legeårsverk per 1 000 elever* i videregående skole. Fylkesvis og landet. 2016.

*Elevtall skoleåret 2015/2016.

Figur 9 viser at kun et fåtall fylker har fysioterapeuter knyttet til skolehelsetjenesten for videregående skole.

Figur 9: Innrapporterte fysioterapeutårsverk og anbefalt normerte fysioterapeutverk per 1 000 elever* i videregående skole. Fylkesvis og landet. 2016.

*Elevtall skoleåret 2015/2016.

3.6 Oppsummering

Helsedirektoratet la i 2010 fram en rapport hvor blant annet anbefalt normert bemanning i skolehelsetjenesten ble presentert. Anbefalingene knytter seg til antall helsesøstre, leger og fysioterapeuter i barneskolen, ungdomsskolen og i videregående skole.

Basert på innrapporterte årsverk for skolehelsetjenesten er det kun helsesøsterårsverk i ungdomsskolen som, på landsbasis, som oppfyller eller ligger over den normerte anbefalingen. Variasjon mellom fylkene er relativt stor. Fem fylker ligger over normert anbefaling for helsesøstre i videregående skole, men landssnittet ligger under anbefalingen.

Anbefalt normering av legeårsverk og fysioterapeut årsverk ligger relativt langt over faktisk dekningsgrad på alle nivåene i skolehelsetjenesten.

Litteraturliste

¹ Nasjonalfaglig retningslinje for barselomsorgen. IS-2057. 2014. Helsedirektoratet.

Tilgjengelig fra: <https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/130/IS-2057-Barsel-fullversjon.pdf>

² IS-1798 Utviklingsstrategi for helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Helsedirektoratet.

Vedlegg 1: Innrapporteringskjema

Navn på den som fyller ut	E-post-adresse	Tlf.nr.	Kommune

Veiledning:

1. Det skal oppgis i avtalte årsverk. F. eks. er 50 % stilling 0,5 årsverk. Det kan brukes inntil to desimaler.
2. Ved interkommunalt samarbeid skal kun kommunenes egen andel av benyttede årsverk registreres. F.eks. en helsesøster som jobber 50 prosent i egen kommune og 50 prosent i nabokommunen, skal settes opp med 0,5 årsverk i hver av kommunene.
3. Ved kjøp av jordmortjeneste fra regionalt helseforetak eller kommune oppgis den andel årsverk som er kjøpt.
4. Hvis f. eks. en helsesøster jobber 50 prosent i fagstilling og 50 prosent administrativ/ledelse føres det henholdsvis 0,5 årsverk på helsesøster og 0,5 årsverk på administrative årsverk.
5. Personal ansatt i skolen f.eks. miljøarbeidere skal ikke registreres her. Ei heller psykologer eller tilsvarende dersom de ikke er ansatt ved helsestasjons- skolehelsetjenesten. Kun ansatte i helsestasjons- og skolehelsetjenesten (funksjon 232).
6. Dersom kommunen har kombinert barne- og ungdomsskole så fordel årsverkene (evt. gi anslag).

	Leger	Fysioterapeuter	Jordmødre	Helsesøstre	Psykolog/spesialist i psykisk helse/psykiatrisk sykepleiere	Annet fagpersonell (med minimum 3-årig høyskoleutdanning)	Hjelpespersonell (f. eks. sekretær, assistenter, hjelpepleiere)	Administrative årsverk/ledere	Totale årsverk
Svangerskaps- og barselomsorg									
Helsestasjon 0-5 år									
Skolehelsetjenesten barneskole									
Skolehelsetjenesten ungdomsskole									
Skolehelsetjeneste vgs									
Helsestasjon for ungdom									
Sum									

Samarbeider kommunen din med andre kommuner/helseforetak e.l om å tilby noen av følgende tjenester (interkommunalt samarbeid)? Sett kryss for enten ja eller nei

	Ja	Nei	Hvis ja, med hvem
Svangerskaps- og barselomsorg			
Helsestasjon 0-5 år			
Skolehelsetjenesten barneskole			
Skolehelsetjenesten ungdomsskole			
Skolehelsetjeneste vgs			
Helsestasjon for ungdom			

Spørsmål knyttet til uttrekk av data			
	Ja	Nei	Vet ikke
Blir årsverk registrert i kommunens fagsystem på de ulike deltjenestene?			
Hvis ja over, kan de enkelt hentes ut fra fagsystemene og deles mellom de ulike deltjenestene?			
Hvis fordelingen er gjort manuelt, hvordan er beregningene/fordelingene mellom deltjenestene gjort?			
Andre kommentarer til registreringen (noe som var utfordrende, uklart, mangelfullt eller liknende)?			